

B MÄETÖÖSTUS

Mäetööstus hõlmab looduses tahkel (kivisüsi, põlevkivi ja maagid), vedelal (nafta) või gaasilisel kujul (maagaas) esinevate mineraalide kaevandamise maa-alustes kaevandustes, lahtistes karjäärides, puuraukude kaudu, merepõhjast jms meetodil. Siia kuuluvad abitegevused toorme ettevalmistamiseks ja turustamiseks, nt purustamine, peenestamine, puhastamine, kuivatamine, sortimine, maagi rikastamine, maagaasi veeldamine ja tahke kütuse aglomeerimine. Neid töid teevad maavarade kaevandamisega tegelevad ja/või muud läheduses paiknevad üksused.

Siia kuuluvad tegevused on liigitatud osadesse, gruppidesse ja klassidesse peamise kaevandatava maavara järgi. Osa 05 ja 06 käsitleb fossiilkütuste (kivisüsi, pruunsüsi, nafta, gaas) kaevandamist, osa 07 ja 08 hõlmab metallimaagi ja mitmesuguste mineraalide kaevandamise ning kaevandustooted. Mõningaid sellesse jakku kuuluvaid tehnilisi töid, nt süsivesinike ekstraheerimist, võivad spetsialiseeritud üksused teha tööstusteenusena kolmandatele osapooltele, vt osa 09.

Siia ei kuulu:

kaevandatud materjali töötlemine, vt jagu C (Töötlev tööstus)

kaevandatud materjali kasutamine ehituses töötlemata kujul, vt jagu F (Ehitus)

allikavee ja loodusliku mineraalvee villimine, vt 11071

pinnase, kivimite ja mineraalide purustamine, peenestamine või muu töötlemine, mis ei liitu nende kaevandamisega, vt 239

05 KIVI- JA PRUUNSÖE KAEVANDAMINE

Tahkete mineraalkütuste all- või pealmaakaevandamine ning muud tegevused (nt sortimine, puhastamine, pressimine jm veoks vajalikud eeltööd), mille tulemuseks on müügikõlblik toode.

Siia ei kuulu koksitootmine (vt 19101), kivi- ja pruunsöe kaevandamist teenindavad tegevusalad (vt 09901) ja briketi tootmine (vt 19201).

051 Kivisöe kaevandamine

0510 Kivisöe kaevandamine

05101 Kivisöe kaevandamine

- kivisöe kaevandamine kaevandustes ja karjäärides, k.a veeldamismeetodil
- kivisöe puhastamine, suuruse järgi sortimine, hindamine, peenestamine, pressimine jms liigitamiseks, kvaliteedi parandamiseks, transpordi või ladustamise hõlbustamiseks
- kivisöe taaskasutus puistangust

Siia ei kuulu:

pruunsöe kaevandamine, vt 05201

turbatootmine, vt 08921

kivisöe kaevandamise abitegevused, vt 09901

kontrollpuurimine kivisöe kaevandamiseks, vt 09901

tahke kütuse tootmine koksiahjus, vt 19101

kivisöebriketi tootmine, vt 19201

kivisöekaevandusalade ettevalmistus ja arendus, vt 43129

052 Pruunsöe kaevandamine

0520 Pruunsöe kaevandamine

05201 Pruunsöe kaevandamine

- pruunsöe (ligniidi) kaevandamine kaevandustes ja karjäärides, k.a veeldamismeetodil
- pruunsöe pesemine, veetustamine, peenestamine ja pressimine kvaliteedi parandamiseks, transpordi või ladustamise hõlbustamiseks

Siia ei kuulu:

kivisöe kaevandamine, vt 05101

turba kaevandamine, vt 08921

abitegevused pruunsöe kaevandamiseks, vt 09901

kontrollpuurimine kivisöe kaevandamiseks, vt 09901

pruunsöebriketi tootmine, vt 19201

kivisöekaevandusalade ettevalmistus ja arendus, vt 43129

06 TOORNAFTA JA MAAGAASI TOOTMINE

Toornafta tootmine, põlevkivi ning õlilivade kaevandamine ja nendest nafta ekstraheerimine, maagaasi tootmine ja süsivesinikvedelike rekuperatsioon. Siia liigitatakse nafta- ja gaasipiirkondade käituse ja/või arendamisega seotud tegevused, nt puuraukude puurimine, komplekteerimine ja seadmestamine; separaatorite, emulsioonipurustajate, sette-eemaldamisseadmete ja piirkonnas paiknevate toornaftatorude käitus ning kõik muud nafta- ja gaasitootmisega seotud tegevused kuni veoni tootmiskohalt. Siia kuulub õli tootmine, põlevkivi ja õlilivade kaevandamine ja nendest nafta ekstraheerimine, maagaasi ja süsivesinikvedelike tootmine kivisöe gaasistamise, vedeldamise ja utmise teel kaevanduspaigas.

Siia ei kuulu:

nafta- ja gaasipiirkondade teenused tasu eest või lepingu alusel, vt 09101
nafta- ja gaasipuuraukude uurimine, vt 09101
kontrollpuurimine ja sondimine, vt 09101
naftasaaduste puhastamine, vt 19201
geofüüsikaline mõõdistamine ja kaardistamine, vt 71122

061 Toornafta tootmine

0610 Toornafta tootmine

06101 Põlevkivi kaevandamine ja toornafta tootmine

- toornaftaõlide tootmine
- bituminoosete settetikivimite ja liiva kaevandamine
- toornafta tootmine bituminoossest settetikivimist ja liivast
- toorõli saamise protsessid, nt dekanteerimine, soolatumistamine, veetustamine, stabiliseerimine jms

Siia ei kuulu:

nafta- ja gaasitootmist teenindavad tegevusalad, vt 09101
nafta- ja gaasileiukohtade uurimine, vt 09101
rafineeritud naftatoodete tootmine, vt 19201
nafta rafineerimisel vedeldatud naftagaaside tootmine, vt 19201
torutransport, vt 49501

062 Maagaasi tootmine

0620 Maagaasi tootmine

06201 Maagaasi tootmine

- gaasiliste süsivesinike (maagaasi) tootmine
- kondensaatide tootmine
- vedelate süsivesinikfraktsioonide kuivendamine ja eraldamine
- gaasi puhastamine väävlis
- süsivesinikvedelike tootmine veeldamise ja utmise teel

Siia ei kuulu:

nafta- ja gaasitootmist teenindavad tegevusalad, vt 09101
nafta- ja gaasileiukohtade uurimine, vt 09101
nafta rafineerimisel vedeldatud naftagaaside tootmine, vt 19201
tööstusgaaside tootmine, vt 20111
torutransport, vt 49501

07 METALLIMAAKIDE KAEVANDAMINE

Osa 07 hõlmab kaevandustes, karjäärides, merepõhjast jms meetodil metalsete mineraalide (maakide) kaevandamise. Samuti kuulub siia maakide esmatöötlus, nt purustamine, jahvatamine, pesemine, kuivatamine, paagutamine, kaltsineerimine või leostamine ning maakide rikastamine gravimeetrilise separatsiooni või flotatsiooni teel.

Siia ei kuulu:

raupüriitide põletamine, vt 20131
alumiiniumoksiidi tootmine, vt 24421
kõrgahjude käitamine, vt osa 24

071 Rauamaagi kaevandamine**0710 Rauamaagi kaevandamine****07101** Rauamaagi kaevandamine

- rauasisalduse põhjal väärtustatud maakide kaevandamine
- rauamaakide rikastamine ja aglomeratsioon

Siia ei kuulu:

püriitide ja pürroitiitide kaevandamine ja esmatöötlus (v.a põletamine), vt 08911

072 Mitteraudmetallide maakide kaevandamine

See grupp hõlmab mitteraudmetallide maakide kaevandamist.

0721 Uraani- ja tooriumimaagi kaevandamine**07211** Uraani- ja tooriumimaagi kaevandamine

- uraani- ja tooriumisisalduse põhjal väärtustatud maakide kaevandamine, nt uraniniit jne
- uraani- ja tooriumimaakide rikastamine
- kollase uraanimulla tootmine

Siia ei kuulu:

uraani- ja tooriumimaagi isotooprikastamine, vt 20131

uraanimetallide tootmine uraniniidist või teistest maakidest, vt 24461

uraani väljasulamine ja rafineerimine, vt 24461

0729 Muude mitteraudmetallide maakide kaevandamine**07291** Muude mitteraudmetallide maakide kaevandamine

- värvilise metalli sisalduse põhjal väärtustatud maakide kaevandamine ja esmatöötlus (nt alumiinium (boksiit), vask, plii, tsink, tina, mangaan, kroom, nikkel, koobalt, molübdeen, tantaal, vanaadium jm; väärismetallid: kuld, hõbe, plaatina)

Siia ei kuulu:

uraani- ja tooriumimaagi kaevandamine ja esmatöötlus, vt 07211

alumiiniumoksiidi tootmine, vt 24421

nikli- ja vasekivi tootmine, vt 24441, 24451

08 MUU KAEVANDAMINE

Kaevandamine kaevandustes ja karjäärides, setete pumpamine, kivi purustamine ja soola leiukohtade kasutamine. Saadud tooteid kasutatakse peamiselt ehituses (nt liiv, kivid) ning kemikaali- ja materjali-tööstuses (nt savi, kips, kaltsium jne).

Siia ossa ei kuulu kaevandatud mineraalide töötlemine (v.a purustamine, peenestamine, lõikamine, puhastamine, kuivatamine, sortimine ja segamine).

081 Kivi, liiva ja savi kaevandamine**0811 Dekoratiiv- ja ehituskivi, lubjakivi, kipsi, kriidi ja kiltkivi kaevandamine****08111** Dekoratiiv- ja ehituskivi, lubjakivi, kipsi, kriidi ja kiltkivi kaevandamine

- raid- ja ehituskivi, nt marmori, graniidi, liivakivi jne murdmine, toorviimistlus ja lõikamine
- dekoratiiv- ja ehituskivi murdmine ja purustamine
- lubjakivi (paekivi) kaevandamine, purustamine ja murdmine
- lubjakivi räbusti kaevandamine
- kipsi ja anhüdrüidi kaevandamine
- kriidi ja kaltsineerimata dolomiidi kaevandamine

Siia ei kuulu:

kemikaalide ja mineraalväetise toorme kaevandamine, vt 08911

kaltsineeritud dolomiidi tootmine, vt 23521

kivide lõikamine, vormimine ja viimistlemine väljaspool karjääri/kivimurdu, vt 2370

0812 Kruusa- ja liivakarjääride tegevus; savi ja kaoliini kaevandamine**08121** Kruusa- ja liivakarjääride tegevus; savi ja kaoliini kaevandamine

- liiva kaevandamine, tehnoloogilise ja ehitusliiva ning kruusa ammutamine ja pumpamine
- savi, tulekindla savi ja kaoliini kaevandamine

Siia ei kuulu:

bituminoosse liiva kaevandamine, vt 06101
kaevandamist abistavad tegevusalad, vt 09901

08122 Killustiku tootmine

- killustiku tootmine
- purustatud kivi tootmine (nt paas, dolomiit, lubjakivi, marmor vm, mida kasutatakse betoonitaidiseks, maantee, raudtee vms ballastmaterjalina)
- räbust, drossist vms tööstusjäätmetest killustikkatte tootmine

089 Mujal liigitamata kaevandamine**0891** Kemikaalide ja mineraalväetiste toorme kaevandamine**08911** Kemikaalide ja mineraalväetiste toorme kaevandamine

- looduslike fosfaatide ja looduslike kaalisoolade kaevandamine
- loodusliku väävlü kaevandamine
- püriitide ja pürroitiitide kaevandamine ja esmatöötlus, v.a põletamine
- loodusliku baariumisulfaadi ja -karbonaadi (barüüt, viteriit), loodusliku boraadi ja looduslike magneesiumsulfaatide (kiseriit) kaevandamine
- värvimuldade ja fluoriidi (fluoripagu) jm kemikaalitoormena hinnatud mineraalide kaevandamine
- guaano kaevandamine

Siia ei kuulu:

soola kaevandamine, vt 08931
rauapüriitide põletamine, vt 20131
sünteesilise väetise ja lämmastikuühendite tootmine, vt 20151
kaevandamist abistavad tegevusalad, vt 09901

0892 Turba tootmine**08921** Turba tootmine

- turba lõikamine
- turba töötlemine kvaliteedi parandamiseks, transpordi või ladustamise hõlbustamiseks
- turbamullasegude tootmine

Siia ei kuulu:

turbakaevandamist abistavad tegevusalad, vt 09901
turbatoodete tootmine (nt lehed, silindrilised koorikud, potid taimede kasvatamiseks), vt 23991
turbabriketi tootmine, vt 19201

0893 Soola kaevandamine**08931** Soola kaevandamine

- soola allmaakaevandamine, k.a lahustamise ja pumpamise teel
- soola tootmine merevee vm loodusliku soolase vee aurustamise teel
- soola purustamine, puhastamine ja rafineerimine tootja poolt

Siia ei kuulu:

soola töötlemine söögisoolaks, nt soola jodeerimine, vt 10841
joogivee tootmine soolase vee aurustamise teel, vt 36001
kaevandamist abistavad tegevusalad, vt 09901

0899 Muu mujal liigitamata kaevandamine**08991** Muu mujal liigitamata kaevandamine

- mitmesuguste mineraalide ja materjalide kaevandamine:
  - abrasiivmaterjalid, asbest, fossiilne ränijahu, looduslik grafiit, steatiit (talk), põldpagu jne
  - looduslik asfalt, asfaltiidid, asfaltkivimid, looduslik vedel bituumen
  - vääriskivid, kvarts, vilgukivi, vermikuliit jne
  - räbu ja tuhk, sh merevetikatuhk

09 KAEVANDAMIST ABISTAVAD TEGEVUSALAD

Siia kuuluvad tasu eest või lepingu alusel tehtavad spetsialiseeritud abitegevused, sh maardlate uurimine traditsiooniliste geoloogiliste meetoditega (nt südamikpuurimine ja geoloogiline vaatlus) ning naftapuuraukude ning metalsete ja mittemetalsete mineraalide maardlate kontroll- või lahtipuurimine. Muudeks tüüpilisteks teenusteks on nafta- ja gaasipuuritornide vundamentide rajamine, nafta- ja gaasipuuraukude manteldamine, puhastamine, puuraukudest pumpamine ja nende tamponimine, kaevanduste kuivendamine ja tühjaspumpamine, kaevanduspaiga pinnasekihi eemaldamine jne.

091 Nafta ja maagaasi tootmist abistavad tegevusalad

0910 Nafta ja maagaasi tootmist abistavad tegevusalad

09101 Nafta ja maagaasi tootmist abistavad tegevusalad

- nafta- ja gaasiammutamise teenused tasu eest või lepingu alusel:
  - nafta ja maagaasi ammutamisega seotud uurimisteenused (nt kohapealne geoloogiline vaatlus)
  - suund- ja lahtipuurimine; löökpuurimine; puuritornide kohapeal püstitamise, remont ja demonteerimine; nafta- ja gaasipuuraukude manteldamine; puuraukudest pumpamine; puuraukude täitmine ja konserveerimine jne
  - veoelne maagaasi surveamine ja veeldamine kaevanduspaigas
  - kuivendamis- ja tühjaspumpamisteenused tasu eest või lepingu alusel
  - nafta ja maagaasi ammutamisega seotud kontrollpuurimine
  - teenused nafta- ja maagaasiväljade tuleohutuse tagamiseks

Siia ei kuulu:

nafta- ja maagaasiväljade operaatorite tegevused, vt 06101, 06201

kaevandusmasinate spetsialiseeritud remont, vt 33121

veoelne maagaasi surveamine ja veeldamine kaevanduspaigast eemal, vt 52211

geofüüsikalised, geoloogilised ja seismilised uuringud, vt 71122

099 Muud kaevandamist abistavad tegevusalad

0990 Muud kaevandamist abistavad tegevusalad

09901 Muud kaevandamist abistavad tegevusalad

- kivi- ja pruunsöe, metallimaakide jms kaevandamise abitegevused tasu eest või lepingu alusel:
  - uurimisteenused (nt südamikpuurimine, kohapealne geoloogiline vaatlus jms traditsioonilised geoloogilised uurimismeetodid)
  - kuivendus- ja tühjaspumpamisteenused tasu eest või lepingu alusel
  - kontrollpuurimine

Siia ei kuulu:

kaevanduste ja karjäärade käitus tasu eest või lepingu alusel, vt osa 05, 07 või 08

kaevandusmasinate spetsialiseeritud remont, vt 33121

geofüüsikalised uuringud tasu eest või lepingu alusel, vt 71122